

**PRESSEMEDDELELSE FRA FORMANDSKABET FOR DE ØKONOMISKE RÅD
KLAUSULERET TIL DEN 24. MARTS 2020 KLOKKEN 12:00**

Produktivitetsrådets rapport for 2020 offentliggøres den 24. marts kl. 12:00

**Indhold af rapport såvel som denne pressemeddelelse er
klausuleret til tirsdag den 24. marts kl. 12:00**

Produktivitet 2020 består af to kapitler

- Udviklingen i produktiviteten
- Investeringer i infrastruktur

Corona-krisen

Dette års rapport er færdiggjort på et tidspunkt, hvor omfanget af “Corona-krisen” er uklar. Analyserne i kapitlet har et fokus, der betyder, at de hovedsageligt er relevante når pandemien fortager sig, og en genopretning skal påbegyndes. Rapporten fremlægger dog nogle årsager til, at produktiviteten – også på mellemlangt sigt – kan blive negativt påvirket af krisen. De massive krisepakker, der er vedtaget i Folketinget, kan reducere denne negative effekt.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Vi ved på nuværende tidspunkt ikke ret meget om, hvor dyb og hvor langvarig Corona-krisen bliver, og al praktisk økonomisk politik bør lige nu fokusere på at afbøde konsekvenserne mest muligt. Det kan også være til gavn for produktivitetsudviklingen, når pandemien driver over”.

Globalisering gør det vanskeligere at fortolke produktivitetsudviklingen

Revisionen af Nationalregnskabet i november 2019 indebar en opjustering af produktivetsvæksten siden 2016, og produktivetsniveauet i de private byerhverv blev løftet 5 pct. i 2019. Revisionen skyldes primært nye informationer om danske koncerners globale aktiviteter.

Globaliseringen gør det generelt vanskeligere at opgøre den økonomiske udvikling; fortolkningen af udviklingen i den samlede produktion, produktivitet og konkurrenceevne vanskeliggøres. Det skyldes i høj grad, at en stigende andel af de danske virksomheders produktion og handel med varer sker uden, at varerne på noget tidspunkt har krydset den danske grænse. Det betyder, at en stadig større del af det danske BNP består af aktiviteter, der har fundet sted uden for landets grænser.

Det påvirker også opgørelsen af produktiviteten. Der findes ikke tal, der gør det muligt at tage højde for hvor stor en del af den indenlandske beskæftigelse, der arbejder direkte med virksomhedernes aktiviteter i udlandet. Derfor er det forbundet med stor usikkerhed, hvor kraftigt de udenlandske aktivi-

teter påvirker den opgjorte produktivitet. Videre betyder den internationale arbejdsdeling at forsyningskæderne stadig bliver mere omfattende og udviklede.

I rapporten vises det, at produktiviteten i den danske industri- og servicesektor set under ét ligger i den øvre halvdel blandt OECD-landene. Det samme er tilfældet, når der i stedet tages udgangspunkt i nationalindkomsten pr. indbygger, hvorved der inkluderes alle typer af indkomst fra udlandet.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Globaliseringen gør det vanskeligere at vurdere og fortolke produktivitetsudviklingen. Men opgjort på såvel produktivitet som på bredere velstandsmål ligger Danmark højt sammenlignet med andre lande”.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Selvom vi har et højt produktivets- og velstandsniveau i Danmark, skal vi sikre, at den offentlige regulering følger med tiden og ikke unødigt belaster samfundsøkonomien. Et eksempel er klimaområdet – afgifter er det bedste instrument til at opnå regeringens 2030-mål, og de står bedst for sig selv. Hvis man begynder at supplere afgifterne med al mulig anden regulering, vil det gøre det samfundsøkonomisk dyrere at nå målet”.

International debat om tegn på forringede konkurrenceforhold

I de seneste år har der blandt fagøkonomer været stor international opmærksomhed på udviklingen i konkurrenceforholdene på produktmarkederne. Der er forskellige tegn på, at konkurrencen er blevet forringet i mange brancher i USA – et af disse tegn er en betragtelig stigning i profitindkomsten. En beregning i rapporten viser, at det overnormale kapitalafkast også i Danmark lader til at være steget siden 1995. Der kan dog være flere forskellige årsager til den observerede udvikling i tallene.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“God konkurrence på produktmarkederne er væsentligt for at sikre en stærk udvikling i produktiviteten. Der eksisterer ikke mange danske analyser på området. Vores analyse viser, at profitkvoten har været stigende i Danmark, som tilfældet også har været i USA. Det kan være tegn på svigtende konkurrence, men det kan også skyldes andre forhold. Det er et område, vi vil kigge nærmere på i fremtidige rapporter”.

Gavnige effekter af nye motorveje

I rapporten undersøges effekten af motorvejsbyggerier i starten af 1990'erne. Desuden gennemgås andre undersøgelser fra Danmark og udlandet om effekterne af transportinfrastruktur.

I analysen konkluderes det, at motorvejene har haft en positiv effekt på den samlede indkomst i Danmark. Den positive effekt kan bl.a. være drevet af billigere transport af varer og ydelser, som kan have forøget gevinsterne ved handel. Resultaterne flugter med andre analyser, som også finder positive effekter.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Motorvejene ser ud til at have gavnet samfundet under ét. Dermed har infrastrukturinvesteringerne været med til at skabe økonomisk aktivitet og ikke kun omfordele den”.

Opgørelse af fordele fanger ikke alle produktivitetseffekter

I rapporten gennemgås nogle generelle principper bag *cost-benefit*-analyser, som ligger til grund for politiske beslutninger om større projekter på transportområdet. Særligt er der fokus på, hvordan effekter på produktionen og produktiviteten indgår i opgørelsen af gevinsterne.

Konklusionen er, at nogle af produktivetsgevinsterne korrekt bliver indarbejdet i traditionelle *cost-benefit*-analyser, men med stor sandsynlighed ikke dem alle. I kapitlet diskuteres udfordringerne forbundet med at opgøre såkaldte “bredere effekter” af investeringer i infrastruktur. Disse effekter har karakter af positive sideeffekter, der opstår som tillæg til de umiddelbare brugergevinster. I praksis er de ofte vanskelige at kvantificere og indarbejde korrekt i *cost-benefit*-analyser. Derved risikerer man at fejlvurdere nettogevinsten ved projekter.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Det er i dag praksis, at fordele og ulemper opgøres forud for beslutningerne om større infrastrukturprojekter. Det gør det mere sandsynligt, at vi får valgt de projekter, som giver størst samfundsmæssig gavn i forhold til prisen. Men der er grund til at tro, at de gængse opgørelsesmetoder overser nogle af gevinsterne, så der bør arbejdes med at gøre metoderne bedre”.

De Økonomiske Råds formandskab består af: Carl-Johan Dalgaard, Nabanita Datta Gupta, Lars Gårn Hansen og Jakob Roland Munch.

Rapporten og denne pressemeddelelse er **klausuleret** til tirsdag den 24. marts kl. 12:00. Rapporten offentliggøres på

**www.dors.dk
tirsdag den 24. marts kl. 12**

Efter offentliggørelsen stiller

Carl-Johan Dalgaard
Formandskabet for De Økonomiske Råd
+45 3122 1180

sig til rådighed for interviews og uddybende kommentarer.

For yderligere oplysninger:

Jesper Linaa
Vicedirektør i De Økonomiske Råds sekretariat
+45 2550 8460
jl@dors.dk

www.dors.dk
[@DORSsekretariat](https://www.instagram.com/DORSsekretariat)